

han ingen Mening i, at Ollet skal gaa frit, naar vi bestatte Brændevinen. Nu, da det er lykkedes den højtærede Minister at faa Olfatten gennemført, kommer han og siger: Nu er Alkoholen i Ollet bestattet langt mere end Alkoholen i Brændevinen, og derfor maa vi have en højere Brændevinsstat. Vor Landbefolkning kan ikke være tjent med, og vi som Lovgivere kunne ikke forbyde, at Befolkningen gaar over fra at drikke Ol, som er det mildere, til at drikke Brændevin, thi saa gaar Folket fuldstændig til Grunde. Det er den højtærede Finansministers Raisonnement over for disse Love; det vil vist næppe kunne bestrides, og jeg skal, som sagt, kun paa en vis Maade beklage, at han ved dette Tings Hiertals Hjul har faaet en vis Grund at staa paa i dette Raisonnement. Naar vi se paa Olfatten og Brændevinsstaten, saaledes som jeg har omtalt dem, kan man jo rigtig nok komme til at gaa fra den ene Bestatning over til den anden ved først at anføre for den ene, at det er urimeligt, at den ikke er bestattet, og dernæst, naar man saa faar det, at sige, at det er urimeligt, at det andet ikke bliver meget mere bestattet. Paa den Maade vil den højtærede Finansminister kunne vandre langt paa den indirekte Bestatnings Vej. At vi skulde kunne glemme, at den højtærede Finansminister har Ansvaret for Fordyrelsen af Alkoholen i Ollet, og i det hele taget for de økonomiske Virkninger, som Olfatten har haft over for Befolkningen, behøver den højtærede Finansminister ikke at være nogen Frygt for; thi Befolkningen er dog ikke mere nu, som den maaske tidligere har været, at den uden at undersøge noget som helst med No betaler den Stat, som Lovgivningen paalægger den. Befolkningen har nu, i hvert Fald i den nyere Tid, begyndt at ræsonnere og søger at komme til Klarhed over, hvem der betaler Stat, og hvorvidt denne er retfærdig, og for saa vidt den ikke er det, hvem der er Skyld i den uretfærdige Stat. Det er det, Befolkningen jævnlig gør over for de indirekte Skatter, som den højtærede Finansminister i Forbindelse med den øvrige Lovgivningsmagt har været saa venlig at paaføre den gennem Olfatten. Jeg skal tillade mig at anføre nogle Beviser paa, hvilke Virkninger den moralske Olfat, som den højtærede Finansminister foreslog indført og fik indført i 1891, har haft. Thi den Gang hørte vi afklarat den samme Præken fra den ærede Minister, som vi hørte i Anledning af denne Brændevinsstat. Den Gang hed det, at Befolkningen drak for meget Ol og slappedes og fløvedes deraf; af den Grund skulde man søge at faa en Stat paa Ollet, for mulig derved

at hindre, at Befolkningen sank hen og blev en øldrikkende Befolkning, som ikke var ret meget værd hverken i aandelig eller fysisk Henseende. Siden denne Olfat traadte i Kraft, er ganske vist Olforbruget gaaet ned med ca. 100,000 Tdr. om Aaret; men det økonomiske Resultat er jo dette, at Befolkningen har maattet betale ca. 2 Millioner Kr. mere for at drikke dette mindre Kvantum Ol, end de betalte tidligere for det større Kvantum. I de 3 Aar, Olfatten har virket, er der druffet ca. 6 Millioner Potter Brændevin mere end tidligere, eller det gennemsnitlige Forbrug af Brændevin er ca. 2 Millioner Potter mere om Aaret, end før vi fik Olfatten; i disse 3 Aar er der altsaa givet saadan noget som 2½ Millioner Kr. mere ud for Brændevin, og lægger man det til de 5 Millioner, som Merudgiften til Ol har medført i de samme 3 Aar, saa bliver Resultatet det, at Olfatten i disse 3 Aar har lænset den danske Befolkning for saadan noget som 7½ Million Kr., eller der er givet 2½ Million Kr. mere om Aaret ud til Ol og Brændevin, end før vi fik Olfatten. Naar Befolkningen er kommen paa det rene med, at dette Resultat er rigtigt, saa tror jeg næppe, den højtærede Finansminister behøver at frygte for, at Befolkningen skulde glemme, at han har fordiret Ollet og Alkoholen her i Landet. Nej, naar Befolkningen paa den Maade bliver pumpet, saa skal det nok hystes, og man kan være sikker paa, at det ikke glemmes saa ganske let. At dette imidlertid skulde bidrage til at gøre Befolkningen mere velhavende, eller at det skulde bidrage til, hvad den ærede Finansminister paastod, han tilstræbte — at fjerne Fattigdommen blandt Befolkningen, det Raisonnement tror jeg nok, det vil være fuldstændig umuligt for nogen Befolkning at indse, naar den da ræsonnerer og tænker fornuftigt.

Det vil formodentlig ikke synes underligt, at jeg har forsøgt paa at undersøge, hvorledes den nu foreslaaede Stat, det overordentlige Gode, som man nu har tiltænkt Folket, vil komme til at virke over for den fattigste Del af Befolkningen. Det vil formodentlig anses for ret naturligt, at jeg forsøger at undersøge Virkningerne af det fremsatte Lovforslag for de fattige, som jo nu skulle hjælpes ved denne Lov. Jeg skal tillade mig at fremsøre Resultaterne af mine Bestræbelser for at komme til Kundskab om, hvorledes denne Stat vil virke over for de allerfattigste, over for dem, som paa Grund af, at de kun ere i Besiddelse af ganske saa Midler, maa indkøbe deres Nødhelsesmidler i de mindste Kvanta, det overhovedet er